

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 176. — STEV. 176.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 29, 1925. — SREDA, 29. JULIJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

BRYAN BO POKOPAN V PETEK

Bryana bodo v petek pokopali na Arlington pokopališču v zveznem glavnem mestu. — Vdova je izjavila, da je nameraval Bryan spisati svoje memoare. — Spomini častnikarskega poročevalca. Izjave Bryanove vdove.

Poroča Charles Michelson.

WASHINGTON, D. C., 28. julija. — Polkovnik William Jennings Bryan bo počival na najvišjem mestu Arlington narodnega pokopališča, v bližini prostora, kjer spi zanje spanje general Nelson Miles in kjer je počival admiral Dewey, dokler niso prenesli njegovega trupla v Narodno katedralo.

Tam bo položeno truplo Bryana k počitku v petek popoldne, po pogrebnih obredih, ki bodo priprosti, soglasno z željo njegove vdove. Domneva pa se, da bo truplo razstavljeno tukaj, kakor hitro bo dospelo z vlakom iz Tennessee-ja, v četrtek zjutraj. Te in druge podrobnosti pa niso še natančno določene. Pogreb je bil treba preložiti na petek, da se ga lahko udeležijo vsi člani Bryanove družine. Na povelje predsednika bo dan pogreba dan narodnega žalovanja.

Na Arlington pokopališču bo pokopan bolj radi tega, ker je bil ameriški državni tajnik, kot radi njegove vojaške službe. Drugače bi se nahajal njegov grob v sekciji, določeni za veterane španske vojne, kajti Bryan je tičal v uniformi le kot polkovnik prostovoljcev iz Nebraske, ki so že dobili povelje za odhod na Kubo, ko je bil podpisan mir.

Naravnost presenetljivo je, da si je mogel Bryan izbrati vojaško pokopališče, kajti on ni le mrzil vojne, temveč tudi vse, kar je v zvezi z njo.

Pred leti sem stal žnjim v Westminster Abbey v Londonu. Prav nič mu niso imponirali sijajni grobovi in spomeniki, katere je imenoval "spomenike krvi" ter govoril z obžalovanjem o poveljavanju kraljev in vojskovodij, kojih slava se je tikala izključno njih vojaških činov.

Leta pozneje je ponosno pokazal mramornato soho na patio svojega doma v Miami ter izjavil, da si ne želi nobenega boljšega spomenika.

Ta spomenik je bil tribut dežel, s katerim je sklenil kot državni tajnik pogodbe, da se bodo vzdržale sovražnosti tekom devetih mesecev potem ko bi se razvil kak navidezni vojni vzrok.

Le Nemčija, Mehika, Japonska in Turčija niso hotele podpisati tega dogovora.

Te dogovore je imel v mislih, ko je obsojal pozornost, katero posvečajo zgodovinarji vojnem. Ko se je vrnil v Združene države po potovanju krog sveta, je bil njegov prvi korak objaviti načrt za svetovno razoroženje.

Izkrcanje ameriških mornarjev v Vera Cruz leta 1913 ga je pretreslo in ko je bila potrpežljivost predsednika Wilsona izčrpana ter je pričel pošiljati Nemčiji ostrejša poslanice, je Bryan resigniral.

Boril se je proti vojni ter zavzel stališče, da jo podpihujejo iskalci dobičkov, a ko smo se dejanski nahajali v vojni, je odločno zahteval, da je treba sovražnika poraziti, neglede na stroške.

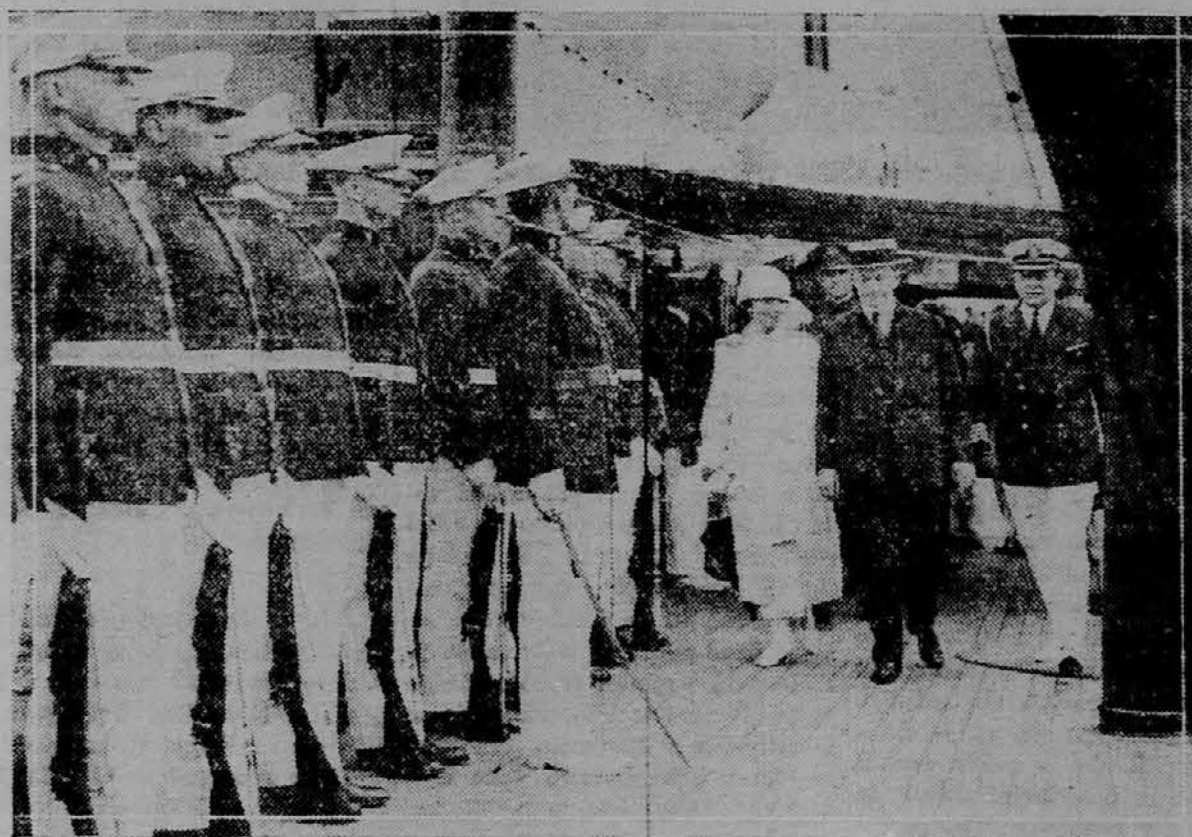
DAYTON, Tenn., 28. julija. — Truplo Williama Jennings Bryana bo odvedeno v sredo zjutraj v Washington. To je objavila vdova pokojnega.

Mrs. Bryan, čeprav je invalidinja ter nemore hoditi, je kazala značilno odločnost vspricho nepričakovane smrti svojega moža. Dala je vsa potrebna navodila za prevoz in pogreb. Zahtevala je, naj bodo pogrebne slovesnosti povsem priproste.

— Prinesite seboj bele obleke, ne pa črnih, — je svetovala svojim otrokom, s katerimi se je menila po telefonu na večje razdalje. Glede smrti svojega moža je izjavila:

— Moj mož je večkrat govoril, kaj naj se zgodi v slučaju njegove smrti. Hotel je biti pokopan v Arlington, če bi bilo mogoče. To je bila njegova želja in zdi se mi, da bi bilo to primerno, kajti

PREDSEDNIK NA POČITNICAH

Predsednik Coolidge, njegova žena in kapitan Andrews na krovi preds. jachte "Mayflower".

Odločne zahteve amer. premogarjev.

Voditelji antracitnih premogarjev trdijo še vedno, da nima komitej delodajalcev polnomoč, da sklene mezdni dogovor. — Delavci hočejo, da se udeležita posvetovanja Warriner in Richards.

Poroča John J. Leary.

ATLANTIC CITY, N. J., 28. julija. — Delavski člani antracitne mezdne konference se bodo udeležili današnjih razprav pripravljani na odhod še pred koncem tedna če ne bo zveza antracitnih delodajalcev medtem poslala v komitejsko sobo Samuela D. Warrinerja in Williama Richardsa.

Nobeno formalno obvestilo glede tega namena ni bilo še objavljeno ali sporočeno delodajalcem. Neformalno pa so povedali delodajalcem, da bodo premogarji vztrajali pri svoji trditvi, da je treba naprtiti delodajalcem vsokrivdo, če ne bo nobenega napredka v pogajanjih ali bodo pogajanja prekrajana, ako ne bodo delodajalci opustili svojih zavlačevalnih taktik ter se resno lotili problemov pred komitejem.

Premogarji trdijo, da je komitej, kateremu načeljuje major Inglis, brez vsake polnomoč in da skuša izvabiti iz zastopnikov delavcev vsokrivdo, predno se bodo delodajalci pripravili na akcijo.

— Ni nam bilo mogoče dobiti niti enega definitivnega odgovora le ene točke, — je izjavil neki zastopnik premogarjev. — Ti ljudje le predstavljajo Warrinerja in Richardsa ter ne morejo ničesar storiti, dokler ne izrečeta ona dva svoje besede. Mi hočemo, da so v komiteju možje, ki imajo kako odločilno besedo.

Komitej delodajalcev bo najbrž prišel na posvetovanje brez Warrinerja in Richardsa in če bo stavljeno tozadevno vprašanje, bo odgovoril, da ima prav toliko polnomoč kot je kdaj imel katerikoli slični komitej.

Filip Murray, podpredsednik United Mine Workers of America,

tudi on se je boril za Ameriko kot se je boril za Boga svojih očetov, pogumno in brez strahu.

— Ah, kako sem želela, da bi živel še par let. Pisal je svoje spomine, in svet jih potrebuje. Prihodnjega februarja je nameraval potovati v Sveto deželo.

Splošna stavka v Saar dolini.

V Saar dolini je izbruhnila generalna stavka. — Vsakovrstne novice iz Nemčije. — Komunistični voditelj Eichhorn umrl.

BERLIN, Nemčija, 28. julija. Premogarji v Saar okraju so vzpizorili generalno stavko, katere se je udeležilo približno 75 tisoč delavcev.

V Saar dolini je že dalj časa nevarno vrolo. Samovoljno postopanje komisije poslušajoče pod Ligo narodov, je povzročilo veliko ogorčenje med delavci. To se tiče prav posebno uvedbe francoske valute mesto nemške. Menjajoča se vrednost franka je bila vzrok velikega nezadovoljstva, ki je postalo še večje vsled nadaljnjih odredb komisije, tikajočih se reguliranja delavnega časa. Ta nezadovoljnost je dobila sedaj duška v veliki stavki, koje središče je v Saarburgu in Saarbrücken.

BERLIN, Nemčija, 28. julija. Tukaj je umrl znani komunistični voditelj Emil Eichhorn.

Eichhorn je bil leta 1918 in 1919 berlinski policijski predsednik ter je podpiral po svojih močeh vstajo špartakistov, katero pa je z železno roko zatrl takratni minister za državno obrambo, Noske. Eichhorn je bil član državnega zbora ter druge badenske zbornice. Držav. pravdnštvo je dvignilo proti njemu številne obtožbe radi veleizdaje, o katerih pa ni bilo mogoče razpravljati, ker je užival Eichhorn poslansko imuniteto.

je rekel, "da vedo delodajalci povsem dobro, da ne bo premogarska federacija privolila v arbitracijo. Arbitracija ni predmet sedanjih razprav. Sporno vprašanje so primerne plače in delavni pogoji. Zahtevanje arbitracije je kamufliža".

Neglede na to določa program delodajalcev tozadevno ponudbo, kakor hitro bi se nudila prilika. S to zahtevo je tudi spojena zahteva, da ne bo dne 1. septembra prekinjeno obratovanje v rovin v slučaju, da bi ne bil do onega časa sklenjen dogovor.

Mrs. La Follette ne bo kandidirala.

Žena zamrlega "vstaša" ne bo nastopila kot kandidatinja za senat. — Pravi da lahko boljše pomaga stvari s sestavljanjem življenjepisa La Follettea.

WASHINGTON, D. C., 28. jul. Mrs. Robert M. La Follette je danes formalno objavila, da ni kandidatinja za mesto v senatu, ki je postalo prazno vsled smrti njenega moža.

Temu svojemu sklepu je dala izraza v pismu na neko žensko organizacijo, ki ji je prigovarjala, naj se poteza za urad. Rekla je, da lahko stori napredku večjo uslugo, če piše življenjepis svojega moža od leta 1912 naprej pa do njegove smrti, ker ima na razpolago obilo notie in materiala, katerega je v ta namen zbral in pripravil senator La Follette.

Čeprav se ni glede tega še ničesar izvedelo, se vendar splošno domneva, da bo skušal mlajši Robert La Follette slediti svojem očetu v senatu in da je ta okoliščina prispevala k temu, da noče nastopiti vdova senatorja kot kandidatinja, ker hoče podpirati svojega sina.

Ljudje, ki poznajo politični položaj v Wisconsinu, izjavljajo, da bo to važen in mogoče celo merodajen faktor v kontestu.

Slovenski Sokoli na poti v domovino.

V našem uredništvu so se oglašili slovenski in hrvaški Sokoli, ki gredo na Vsesokolski zlet v Zagreb, kateri se bo vršil dne 15. avgusta. Ameriške Jugoslovane bodo na zletu zastopali: A. Venecel, J. Vidic, člana Sokola, Chicago, Ill.; J. Jakoš, član Hrvatskega Sokola, Milwaukee, Wis.; M. Bazlarić, član Hrv. Sokola, St. Louis, Mo.; F. Novosel in I. Marović, Hrv. Sokol, Chicago, Ill. Jugoslovansko četo bo vodil J. N. Nazdarić, vodja sokolske župe. Zastavonoša je Vinko Arbanas.

Izvoz žita.

WASHINGTON, D. C., 28. jul. Izvoz žita iz Združenih držav je znašal v preteklem tednu 2 milijona 393,000 bušijev, proti 3 milijonam 330,000 v prejšnjem tednu.

ZA PREPREČENJE PREMOGARSKÉ STAVKE V ANGLIJI

Ministrski predsednik Baldwin hoče preprečiti stavko premogarjev. — Unija skuša uveljaviti premirje v industriji. — Delavski voditelji se pripravljajo na svetovno krizo.

Poroča John Balderston.

LONDON, Anglija, 28. julija. — Ker manjka le še štiri dni do popolnega prekinjenja obratovanja v angleških premogovnikih, če ne bo do takrat dosežena uravnava, je prevzel včeraj ministrski predsednik Baldwin osebno vodstvo nad pogajanj. Povedal je komiteju, katerega je imenoval Trades Union Congress, da se bo danes posvetoval z lastniki premogovnikov.

Položaj je postal včeraj nekoliko bolj upapoln, ko je stavilo več posameznih lastnikov premogovnikov ponudbo, naj bodo rovi odprti na temelju dogovorov, sklenjenih od dne do dne.

Voditelji premogarjev javno izjavljajo, da bodo odklonili posamezne ponudbe, a privatno namigujejo, da bodo sprejeli ponudbe in da bo preprečeno neposredno prekinjenje, če bodo lastniki premogovnikov podaljšali sedanje mezdne lestvice za časa pogajanj.

Kabinet se bo sestel danes ter je pričakovati, da se bo dogovoril glede predlogov, s katerimi hoče ministrski predsednik intervenirati, če bi se izjavila pogajanja v zadnji minuti. Pričakovati je tudi, da bo odobril odredbe, katere nameravajo uveljaviti, da se vzdrži obratovanje železnice ter zagotovi prehranjanje narodu v slučaju, da bi stavka izbruhnila.

Če bo stavka izbruhnila, bodo železničarji podpirali premogarje. Železničarji ne nameravajo za enkrat vzpizoriti splošne stavke, da preprečijo transportacijo živil, pričakuje pa se, da ne bodo hoteli prevažati premoga s kontinenta.

Herbert Smith, predsednik Miners Federation in J. Cook, tajnik organizacije, sta včeraj odpotovala v Pariz, da prisostvujeta sestanku mednarodnega komiteja v onem mestu. Ta komitej se bo posvetoval z Mednarodno federacijo transportnih delavcev ter bo skušal dobiti zagotovilo, da ne bo evropsko delo dovolilo, da bi se kontinentalni lastniki rogov polastili angleških trgov tekom stavke ali pošiljali premog v Anglijo.

Nemški lastniki premogovnikov so zahtevali daljše ure, skrčenje bremen socijalnega zavarovanja ter nadaljna skrčenja prevoznih pristojbin. Francoski in belgijski lastniki skušajo istotako skriti proizvodjalne stroške. S temi dejstvi v mislih izjavljajo tukajšni mednarodni delavski voditelji, da je bila dosežena kriza v industriji, ne le v Angliji, temveč po vsej Evropi.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.90 2000 Din. — \$37.60 5000 Din. — \$93.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razposilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 8.50 500 lir \$20.25

300 lir \$12.45 1000 lir \$39.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razposilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka/Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

